

Nekaj misli ob Dolgi njivi

(Zemlja, iz tebe se dotikam vsega, zemlja)

E. Kocbek

Zemlja, to je beseda, ki je naravnost magična, saj ima v sebi moč bivanja in obstoja, moč življenja. Generacije in generacije naših prednikov so jo obdelovale, čistile gmajne in travnike, delale griže in kamnite zidove, kopale trnje in robido, o-rale, hranale, sejale, plele, žele, spet pre-oralo in gnojile, spet sejale, da bi zraslo, rodilo, da bi imeli dovolj hrane in da bi tudi trta rodila.

Generacije in generacije naših dedov in mnogi tudi danes od nje živijo, pravza-prav vsi, kljub metilnemu alkoholu in sla-bi moki. In vendar se je bistveno spreme-nil odnos do zemlje. Kot da bi postala le predmet, snov za barantanje, tako jo mno-gi danes smatrajo. Ni več osebnega odnosa do preorane zemlje, ki vsa diši, do dela, ki ga je potrebno opraviti, da ta zemlja rodi. Celo kmetje, mnogi kmetje, kljub strojem in najsodobnejšim pripomočkom, ki jim močno olajšajo fizično delo in trud, izgubljajo ta odnos. Ni več ljubezni do zemlje, do obdelanega polja. Vse hiti, nji-va mora biti zorana v najkrajšem času, iz-gublja se vsak osebni odnos do opravlje-nega dela, do ustvarjalnega posega, ki bo rodilo svoj sad. Za to gre namreč, za u-stvarjanje, saj naše delo rodi nekaj nove-ga. In zadoščenje je, če človek gleda, ka-ko je seme sklilo, pognalo lat in se je iz lata razvil klas, ki je dozorel in nam dal sad.

Še danes se spominjam starega očeta, ki je gledal, kako napreduje gradnja av-toceste čez Dolgo njivo in je nemočen glas-no dejal: »koliko voz zemlje sva s bratom pripeljala na to njivo iz Gabelnice, da ne bi bilo samo kamenje«. Kako ga je jezilo, da razlašajo zemljo, rodovitne njive, da bi gradili hiše, vedno se je jezil, »kaj pa bodo ti ljudje jedli?«. In prav je imel.

Kaj pa je današnje kmetijstvo pri nas? Kako naš kraški človek ali Brežan gleda na zemljo? Kaj začuti, ko vidi zapuščen vinograd, s plevelom razraščeno do lani obdelano njivo, kaj, ko vidi zanemarjen oljčnik? Vtis imamo, da, na splošno gle-dano, taka ugotovitev ne pomeni veliko. Ne bi pa hoteli s tem delati krivice tistim, in med temi je tudi dovolj mladih, ki ver-jamejo v kmetijstvo, ki se posvečajo z lju-beznijo in strokovnim znanjem vinograd-ništvu in živinoreji. Kar danes obdeluje-mo, je perspektivno, je tako obdelano in pridelano, da je ob vsem tudi gospodarsko

dalje na 2. strani ■

Pogovor z županom Bojanom Brezigarjem

»Prizadevam si, da bi se naše prebivalstvo dobro počutilo v občini«

Pol leta je poteklo, odkar ste bili izvo-ljeni za župana v devinsko-nabrežinski ob-čini. Gre vsekakor za prekratko obdobje, da bi lahko naredili obračun opravljenega dela. Ne glede na to pa se nam zdi, da bo za naše bralce in za našo javnost na sploš-no zanimivo od Vas zvedeti, kateri proble-mi Vas najbolj zaposlujejo.

V tako heterogeni občini, kakršna je naša, je usklajevanje potreb prebivalstva nedvomno največji problem. Pomislimo samo na gospodarske dejavnosti v občini: papirnica, kamnolomi, turizem, kmetij-stvo, obrtništvo, ribolov, vse na sorazmero-ma majhnem območju. Skoraj na vseh teh področjih je potrebno načrtovanje, ki se-veda ne more biti kratkoročno, ampak mo-ra v perspektivi nekaj let nakazati možne rešitve, ki bi tudi rešile nekaj perečih pro-blemov, kot je na primer zaposlitvena raven, ki v zadnjem času stalno upada. Pri tem načrtovanju je treba seveda upo-števaty vrsto dejavnikov, kajti nesmiselno bi bilo načrtovanje, ko ne bi mogli sproti tudi določati, kako bo mogoče te načrte izvajati; sproti je treba torej preučevati deželno in državno zakonodajo, da se po-iščejo prave oblike načrtovanja razvoja občine.

Poleg tega je treba usklajevati tudi po-trebe po javnih storitvah. Tudi tu je na-črtovanje možno samo ob upoštevanju ob-stoječe zakonodaje, saj je treba istočasno s pripravljanjem načrtov tudi skrbeti za ustrezna financiranja. To pa v sedanjem kriznem obdobju nikakor ni lahko.

Kako ocenjujete odnose v koaliciji, ki vodi občinsko upravo?

Rekel bi, da so odnosi dobri. Seveda, v vsaki koaliciji je treba reševati probleme in to velja tudi za sedanjo koalicijo. Ven-dar lahko z zadovoljstvom ugotovim, da težave še zdaleč niso take, kot so nekate-ri napovedovali in da v tem polletnem ob-dobju nismo naleteli še na nobeno oviro, ki bi je ne bilo mogoče premostiti z enim samim srečanjem tajništva strank večine. Ta enotnost v pogledih se je seveda vse-skozi odražala tudi na zasedanjih občin-skega sveta.

Kakšni so odnosi z opozicijo v občin-skem svetu?

Odnosi s komunistično partijo so dokaj formalni. Vtis imam — a morda se motim —, da ta stranka nima prave volje, da bi sodelovala z upravo in da na zasedanjih občinskega sveta rada išče kamen spotike. To se je zgodilo pri razpravi o varianti regulacijskega načrta kot tudi pri razpra-vi o vprašanju miru. Poleg tega je moč opaziti dokajšnjo odsotnost predstavnikov partije, še zlasti slovenskega dela partije, na manifestacijah, ki jih prireja občinska uprava, začeni s proslavami kamnolomov in manifestacijo za mir.

Odnosov z desno opozicijo, to je Listo za Trst in neofašisti, seveda sploh nimamo.

V Vaši občini je bilo vedno kočljivo vprašanje odnosov med obema narodnost-nima skupnostima. Menite, da Vaše delo more vplivati na krepitev sožitja, ob spo-štovanju seveda načela enakopravnosti?

Že večkrat smo vsi skupaj ugotavljali, da je vprašanje sožitja eno najpomembnej-ših, če ne najpomembnejše, vprašanje naše občine. Seveda povsem soglašam, da je pra-vo sožitje samo tisto, ki temelji na enako-pravnosti. O tem, kakšno je moje delo, bodo sodili drugi. Osebno pa moram reči, da si nadvse prizadevam, da bi moje delo pripomoglo h krepitvi sožitja. Sožitje nam je nujno potrebno, saj bi vsakršno trenje med Slovenci in Italijani lahko bilo povod za zelo nevarne pojave, kot je na primer narodnostna mržnja. Sožitje koristi obe-ma narodoma, ki tu živita in vtis imam, da se to prepričanje uveljavlja tudi med tistimi, ki so še pred kratkim mislili dru-gače. To je seveda ohrabrujoče, tudi zato, ker je ob korektnih odnosih tudi delo u-praviteljev mnogo lažje in mnogo učinko-vitejše.

Dve zelo pomembni pobudi sta za časa Vašega županovanja vzbudili pozornost šir-še javnosti: 2000-letnica nabrežinskih kam-nolomov in mirovna manifestacija v občin-ski telovadnici. Kaj bi o tem povedali?

Povedal bi predvsem, da sem presene-čen. Uspeh, ki smo ga doživeli z razstavo o

■ nadaljevanje na 3. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 4. maja, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Mladinski oder: Janez Povše: »Zgodilo se je med zvezdami«, radijska igra za otroke; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Kmetijski tednik; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Prva repriza: Aleksander Marodič: Nevidna bojiša: »Dvojni izdajalec Orel«, radijska pripoved; 15.10 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditelj; 17.00 Športne novice; 19.00 Radijski dnevnik ter neposreden prenos košarkarske tekme Cellana Bergamo - Jadran.

■ PONEDELJEK, 5. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Revija »Primorska poje«: mešani zbor Rupa-Peč in moški zbor Mirko Filej iz Gorice; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz šolskega sveta; 15.00 Otroški kotichek: »Glasbene pravljice«; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 19.00 Radijski dnevnik.

■ TOREK, 6. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.00 Obisk predsednika republike v Vidmu ob 10-letnici potresa; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo!; 15.00 Mladi mladim; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Maksim Gorki: »Mati«, roman. Radijska dramatisacija in režija: Jože Babič; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SREDA, 7. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Revija »Primorska poje«: Moški zbor Fran Venturini od Domja in mešani zbor Skala iz Gro-pade; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Gospodarska problematika; 15.00 »Čarobni globus«; 16.00 Od Milj do Devina; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Pravljičica na Slovenskem; 19.00 Radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 8. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h: Liki iz naše preteklosti; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Slovenska popevka; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Ne prezirimo!; 15.00 Diskorama 16.00 Na goriškem valu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 XVI mladinski pevski festival v Celju; 18.00 Biser v školjki: Londonski memorandum v luči britanskih diplomatskih arhivov; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PETEK, 9. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo!; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 10. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Etnično, nacionalno in razredno v sodobnih družbah: Sociološki pogledi; 15.00 Otroški kotichek: »Kaj je na koncu sveta?«; 16.00 Zgodovina je vedno že svoja lastna zgodba; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Dramska vetrovnica: Stanislav Lem - Mario Uršič: »Magellanov oblak«, znanstveno-fantastična nadaljevanja v osmih delih; 19.00 Radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Pred kongresom Krščanske demokracije

V prihodnjih dneh se bodo začeli po vsej državi deželni kongresi najmočnejše italijanske politične stranke, se pravi Krščanske demokracije. Skoraj po vseh pokrajinah so že imeli strankine pokrajinske kongrese, na katerih so med drugim izvolili delegate za deželne kongrese. Na pokrajinskih kongresih je prejela večino glasov struja, ki se sklicuje na temeljne politične smernice sedanjega glavnega strankinega tajnika De Mite. To strujo so povsod podprli pristaši zunanega ministra Andreottija.

Tajnik De Mita že pripravlja svoje poročilo za bližnji vsedržavni kongres. Izjavil je, da je pod določenimi pogoji pripravljen ponovno kandidirati za strankinega

glavnega tajnika. Politični del svojega poročila sestavlja osebno, gospodarsko problematiko obravnava njegov sodelavec Misasi, institucionalne zadeve pa obravnava bivši predsednik ustavnega sodišča Elia. De Mita meni, da bo lahko spet kandidat za tajnika, če bo na kongresu prodorno zmagala njegova politična linija. V resnici pa si je De Mita takorekoč že zagotovil večino, saj sta ostali v opoziciji dve struji, ki pa nista številni. Na desni je struja, ki jo vodi poslanec Segni, na levi pa struja »forze nuove«, katere glavni predstavnik je senator Donat Cattin.

—o—

PAPEŽ O PRAVICAH DRUŽINE

Papež Janez Pavel II. se je pred dnevi zavzel za uveljavljanje pravic družine, za spoštovanje krščanske zakonske zveze in zlasti za spoštovanje pravice in dolžnosti staršev, da po lastni volji vzgajajo otroke. Janez Pavel II. je namreč imel nagovor na kakih tristo udeležencev simpozija o družini in njenih pravicah. Dejal je, da sta družina in zakonska zveza instituciji, ki jima mora služiti tako civilna kot verska skupnost, saj družina dejansko deluje v dobrobit celotne družbe. Papež je odločno grajal poskuse, da bi civilna oblast s svojimi zakoni hotela urejati to kočljivo področje in zlasti skušala vnašati na to področje drugačne poglede ter uveljavljati vrednote, ki ne koristijo sožitju.

—o—

V Rimu se je končal občni zbor Katoliške akcije. Pred zaključkom je nastopil papežev vikar, kardinal Poletti, ki je predlagal, naj sklepni dokument prouči novoizvoljeni vsedržavni svet, ki naj se prej posvetuje z vodstvom Italijanske škofovske konference. Italijanski tisk piše o hudem sporu med papežem Janezom Pavlom II. in vodstvom Kat. akcije, kar nima prime-re v vsej njeni zgodovini.

Nekaj misli ob Dolgi njivi

■ nadaljevanje s 1. strani

smotrno in donosno. Vse razlastitve, vse »legalizirane« prilastitve slovenske zemlje torej vendar ne morejo izničiti tistega pradednega nagonskega nemira, ki človeka sili, da zemljo obdeluje in ji s svojim delom pomaga, da rodi sad, ki nas vse preživlja.

Nedvomno pa se je, široko gledano, v jedru narodovega čutenja, kar seveda velja za vse ljudi sodobnega stehzniranega sveta, spremenil moralni odnos do zemlje. Razlastitve nas še prizadenejo, a še te bolj površinsko, gmotno gledano. Desetletja in desetletja so nam razlašali svet, njive in vinograde, skoraj ne da bi pri tem dihnili uporno misel. Šele zadnja leta smo se nekoliko organizirali. Ob tem pa mimograde pozabimo na vse hektare, ki so jih naši ljudje mimogrede iz tega ali drugega razloga prodali.

Kaj naj človek reče, ko dijakinja skraj z užitekove pove, da so se »rešili zadnje krave, ki so jo imeli v štali«.

Kaj bi rekel moj nono, ki je pravil, da bo »mora (njegova najljubša krava) jokal, kadar bo umrl.«?

Marko Tavčar

Aretacija bivših libijskih diplomatov

V Rimu so zaradi terorističnega delovanja aretirali dva bivša libijska diplomata: Fiturija in Werfallija.

Egiptovska policija poroča iz Kaira, da sta bila zapletena še v druge teroristične akcije. To so povedali štirje libijski agenti, katere so aretirali novembra v Aleksandriji. Ti bi morali ubiti bivšega libijskega ministrskega predsednika Bakuša, ki je dobil politično zavetje v Egiptu. Libijski diktator Geda fi je naročil, naj ubijejo Bakuša lahko tudi v Italiji, kamor je prihajal večkrat na obisk. Omenjene libijske agente je egiptovsko sodišče obsodilo na do smrtne prisilno delo.

Italijansko zunanje ministrstvo je medtem pripravilo omejitvene ukrepe za Libije, katere je uvedla Evropska gospodarska skupnost. Združene države se strinjajo z zadevnimi ukrepi Evropske gospodarske skupnosti.

Pohvalno so se izrekle o sklepu Zahodne Nemčije, da zniža število uradnikov li-

bijskega veleposlaništva v Bonnu od 41 na devetnajst.

Na Danskem so objavili vest, da so izgnali tri libijske diplomate. Velika Britanija pa je izgnala 21 libijskih pripornikov, ki so bili zaprti dva dni.

—o—

OBNOVLJENE LETALSKE ZVEZE

Po štirih letih in pol so se 28. 4. obnovile neposredne letalske povezave med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami. Do prekinitve je prišlo zaradi zatiranja svobodnega sindikata na Poljskem.

Družba PAN AM je obnovila zvezo New York - Moskva s postankom v Frankfurtu. Aeroflot je obnovila povezavo Moskva - Washington s postankom v Ganderju na Novi Fundlandiji. Pozneje bo obnovila še progo Moskva - New York.

Značilno je, da je strah pred terorizmom v Evropi mnoge ameriške turiste preusmeril na Sovjetsko zvezo.

»Prizadevam si, da bi se naše prebivalstvo dobro počutilo...«

■ nadaljevanje s 1. strani

2000-letnici kamnolomov, je presegel najbolj optimistična pričakovanja. Razstavo si je ogledalo skoraj desetisoč ljudi, od tega več kot polovica dijakov številnih slovenskih in italijanskih šol iz tržaške in goriške pokrajine pa tudi od drugod. Dvoje želim tu izrecno poudariti: prvič, da smo z zadovoljstvom ugotovili, da so ljudje, tudi Italijani iz Trsta, sprejeli dvojezično stvarnost naše občine, ki je iz razstave jasno izhajala in da ni bilo običajnih izpadov prenapetosti, ki se pojavljajo drugod. Drugo, kar želim poudariti, pa je dejstvo, da se je vas »napolnila«. Številni obiskovalci so se pomudili po gostilnah in trgovinah, sprehodili so se po vasi sami in tudi po okoliških vaseh. To pa je predstavljalo tudi določen gospodarski dobrobit, ki ga v tem kriznem času ne gre zanemarjati. Pa še nekaj se mi zdi pomembno: da so namreč številne ustanove in številne osebnosti — dva deželna odbornika, trgovinska zbornica, pokrajina, zveza industrijcev, sindikati in drugi — pristopile v pripravljani odbor, ki je nastal na pobudo naše občine in so nam torej priznali vlogo, ki naj jo imajo krajevne uprave pri takih manifestacijah. Te vloge občini pred časom niso hoteli priznati.

O manifestaciji za mir pa ne bom dolgo govoril. Prepustili smo jo mladini, našim šolam, pobratenima občinama in Zavodu združenega sveta. Želeli smo, da mladi povedo, kar mislijo in da to naredijo po svoje, brez govorov ali kakršnegakoli drugačnega »očetovstva«. Tako je tudi bilo. To je bil tudi tisti magični element, ki je pravzaprav sprožil uspeh manifestacije.

Kakšni so Vaši stiki z Zavodom združenega sveta?

Odnosi so vsestransko dobri. Mislim, da je sodelovanje na višku, saj za prihodnje šolsko leto skupno z vodstvom zavoda načrtujemo vključevanje dijakov v občinske programe na področju kulture, zaščite okolja, skrbstva in športnih dejavnosti. Poleg tega se zavod dobro vključuje v krajevno stvarnost in sodeluje s krajevnimi športnimi in kulturnimi društvi. Seveda je tudi tu potrebna previdnost, da bi zavod ne nadkrilil krajevne stvarnosti, kar bi bilo seveda zgrešeno. Poleg tega mislim tudi, da je prisotnost mladine različnih narodov v Devinu katalizator, ki blagodejno vpliva na odnose med Slovenci in Italijani in preprečuje morebitne izpade še zlasti s strani nekaterih italijanskih desničarskih krogov, ki imajo v Devinu žal še določen vpliv. Ne morejo se namreč hudovati nad Slovenci in obenem sprejemati prisotnost drugih štirideset ali več narodov v vasi ...

Kako ocenjujete kulturno in športno delovanje slovenske narodne skupnosti v občini?

Kot povsod v naši manjšini je ta dejavnost ciklična: včasih je na višku, nato upade, pa se zopet poprime. Mislim, da je v tem trenutku, še zlasti kar zadeva kulturno dejavnost, ocena lahko precej pozitivna. Nabrežinsko društvo Igo Gruden je

pravkar opravilo naporno delo pri organizaciji razstave o kamnolomih, obnovilo je ženski pevski zbor, izredno pestra je dejavnost mladine, da navedem samo nekatere aspekte delovanja društva. Šempolajska Vigred deluje z veliko vnemo in je že pokazala zelo živahno dejavnost. Oba zbora na spodnjem koncu občine, to je Fantje izpod Grmade in deklški zbor iz Devina uspešno delujeta. Mrtvilo torej vlada žal na mavhinskem koncu, kjer pa je vsekakor razvito športno delo. Kar pa vsekakor manjka, so primerni prostori in tu mora občina poseči in priskočiti na pomoč še zlasti v Šempolaju s popravilom bivšega otroškega vrtca in v Devinu s tem, da damo zboroma na razpolago primerne prostore. Kar pa zadeva društvo Igo Gruden, mislim, da je skrajni čas, da se temu društvu omogoči primeren sedež, saj je naravnost nezaslišana kratkovidna politika tistih, ki v nekaterih vaseh gradijo že drugi kulturni dom, medtem ko v celi devinsko-nabrežinski občini nima nobena slovenska organizacija lastnega sedeža, ki bi bil vreden tega imena.

Kako je z izgradnjo občinskega Kulturnega doma v Nabrežini?

Občina bo gradila kulturni dom, o tem ne more biti nobenega dvoma. Na osnovi sklepa, ki ga je sprejela občinska uprava leta 1975, ko je poverila znanemu slovenskemu strokovnjaku nalogo, da izdela načrt, a je kasneje druga uprava »prenesla« finančna sredstva na druge postavke, bomo verjetno že pred koncem maja vprašanje formalizirali v občinskem svetu, tako da bo načrtovanje končno steklo.

Tu pa želim pripomniti, da ta odločitev občine ne more biti nikomur alibi, da ne bi gradili primerne sedeža za nabrežinsko kulturno društvo. Kulturni dom bo občinska struktura, na razpolago bo vsem občanom in mislim, da se ga bodo, glede na njihovo bogato dejavnost, posluževala predvsem naša društva. V tem domu pa ne bo prostora za sedeže organizacij, kajti prostora ne bo veliko: dvorana, manjša dvorana za sestanke in sodobno opremljena občinska knjižnica, to so okvirni načrti. Morda bo še kaj prostora za galerijo ali drugačen razstaveni prostor, to pa je tudi vse.

Ali menite, da kot slovenski župan morete kaj prispevati k stvarnemu reševanju odprtih manjšinskih vprašanj?

Mislim, da lahko. Ustvarjanje odnosov, ki bi dokazali, da ni več razlogov za napestost in da je sožitje zakoreninjena stalnica v našem prebivalstvu je najboljša vizitka, s katero se javna uprava lahko predstavi parlamentu in zahteva, da se ti odnosi končno uzakonijo z zakonom, ki bo res zaščitil našo manjšino, brez zemljepisnih ali drugačnih razlikovanj. Na tem področju pa slovenski župan lahko mnogo naredi.

Kaj Vam je trenutno še najbolj pri srcu?

Pravzaprav mi je pri srcu vse, o čemer sva se pogovarjala in še marsikaj. Če že moram izbirati, pa naj rečem, da si prizadevam predvsem za to, da bi se naše prebivalstvo dobro počutilo v občini, da bi na svoji zemlji lahko živeli in se preživljali in da bi lahko nemoteno razvijali svojo dejavnost, tako kot posamezniki kot tudi kot skupnost. Moje delo gre v to smer in trdno upam, da bom lahko izpolnil pričakovanja naših občanov.

Z županom se je pogovarjal D. L.

Akademiki iz Jugoslavije se zanimajo za položaj slovenske manjšine

Večja skupina članov Akademij znanosti in umetnosti iz posameznih republik in avtonomnih pokrajin v Jugoslaviji je prejšnji teden opravila obisk v deželi Furlaniji - Julijski krajini, kjer se je zanimala za položaj slovenske narodne manjšine. Jugoslovanski akademiki so prišli s Koroškega, kjer so imeli stike s predstavniki tamkajšnje slovenske narodne skupnosti. V spremstvu jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu Draga Mirošiča so se najprej ustavili v Kanalski dolini in Režiji ter nadaljevali pot proti Čedadu, kjer so jim člani Teritorialnega odbora SKGZ za videmsko pokrajino obrazložili stanje slovenske manjšine v videmski pokrajini. Proti večeru so prispeli v Gorico, kjer jih je med drugimi sprejel predsednik pokrajine Cumpeta. Naslednji dan so se v Kulturnem domu srečali s predstavniki goriške SKGZ ter nato nadaljevali pot proti Trstu. Nekaj pred poldne so se ustavili v Nabrežini, kjer jih je na županstvu pozdravil župan Bojan Brezigar, ki je tudi kratko spregovoril o položaju slovenske narodne skupnosti v občini. Njegova izvajanja so dopolnili nekateri predstavniki

domačega kulturnega in družbenega življenja.

V Trstu so jugoslovanski akademiki opravili obisk na univerzi ter pri predsedstvu deželnega sveta, kjer jih je sprejel podpredsednik Claudio Tonel, prisoten pa je bil tudi predsednik deželne komisije za kulturo in šolstvo dr. Drago Štoka. Zvečer pa so se visoki gostje iz sosedne Jugoslavije srečali v Kulturnem domu s člani slovenske enotne delegacije, ki so jo sestavljali Boris Iskra za KPI, Rafko Dolhar za SSK, Igor Tuta za PSI, Boris Race za SKGZ in Marija Ferletič za SSO.

Posamezne Akademije znanosti in umetnosti so zastopali: politolog Vladimir Stipetič in filolog Milan Moguš iz Zagreba; ekonomista Miloš Macura in Nikola Cobeljč iz Beograda; zgodovinar Milorad Ekmečić in pisatelj Tasko Georgijevski iz Bosne in Hercegovine; zdravnik Dragutin Vukotić iz Črne gore, sociolog Hajredin Hodža s Kosova; zgodovinar Čedomir Popov iz Vojvodine; ekonomist Stane Krašovec, zgodovinar Bogo Grafenauer in slavista France Bernik ter Franc Jakopin iz Ljubljane.

Redni občni zbor Kmečke zveze

V Prosvetnem domu na Opčinah je bil v nedeljo, 27.4., redni občni zbor Kmečke zveze v Trstu. Številne zborovalce so pozdravili zastopniki političnih, družbenih in strokovnih organizacij iz naših krajev in iz osrednje Slovenije.

Predsednik Alfonz Guštin je prebral poročilo, v katerem je močno poudaril zahtevo po enotnem načrtu za kmetijstvo ter gospodarsko in teritorialno uravnovešeno. Edino kvalitetno kmetijstvo, z jasnimi načrti, je lahko privlačno za mlade, je med drugim podčrtal. Omenil je tudi bogato delo Kmečke zveze na narodnoobrambnem področju.

Tajniško poročilo je prebral Edi Bukavec. Obračun opravljenega dela je pozitiven, o čemer priča tudi 50 novih članov v letu dni. Nezadovoljivi ostajajo odnosi z de-

želno upravo in pa s tistimi oblastmi, ki ne kažejo razumevanja za potrebe kmetijstva zaradi vedno novih razlaščenj za hitro cesto, termoelektrarno, sinhrotron in podobne novosti. Še vedno ni seznama poklicnih kmetijskih podjetnikov. Sploh bi bil nujen načrt za zaščito neobhodno potrebnih obdelovalnih in drugih kmetijskih površin.

—o—

TRŽAŠKO PRISTANIŠČE ZAPOSTAVLJENO

Vodstvo Tržaške pristaniške ustanove zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je lani za 10 odstotkov zmanjšal kontejnerski promet v pristanu. Leta 1985 so natovorili, oziroma raztovorili nekaj nad 25 tisoč kontejnerjev; od tega jih je Tržaški Lloyd manipuliral skoraj 22 tisoč. V dokumentu tržaške pristaniške ustanove je nadalje rečeno, da so pomorske zveze z Južno Afriko, Daljnim vzhodom in Avstralijo dobre, nezadovoljive pa so z Indijo in Pakistanom. Družba Italia se že vrsto let ne poslužuje tržaškega pristanišča, dodatno zaskrbljenost pa ustvarja odpravljanje povezav z vzhodno Afriko.

BARKOVLJANSKI 50-LETNIKI

Barkovljanski 50-letniki so v nedeljo, 27.4., slavili svoj življenjski jubilej z že tradicionalnim slavljem, ki vsako leto prerasča v praznik celotne skupnosti in ima tudi kulturno obeležje. Dopoldne so se slavljenci najprej zbrali pred spomenikom padlih na domačem pokopališču, potem pa so se udeležili službe božje: daroval jo je župnik Elio Stefanuti, ki je zbrane vernike prijetno presenetil z obredom, ki ga je prvič opravil v slovenskem jeziku. Po maši so se 50-letniki in še drugi domačini zbrali v prostorih barkovljanskega Kulturnega društva, kjer je slavljencem na čast pel zbor »Milan Pertot«, na sporedu pa so bili tudi slavnostni govori in obdarovanje jubilarcev. Popoldne je bila kulturna prireditve.

—o—

Medtem ko zahodni tisk posveča največjo pozornost hudi okvari, ki je nastala v jedrski centrali Črnobeli v Ukrajini, objavljajo sovjetski listi le uradne vesti, ki so dokaj skope. Sovjeti trdijo, da sta izgubili življenje dve osebi, nekaj 100 pa jih je ranjenih. Zahodni tisk piše o velikem številu žrtev in opozarja na nevarnost radioaktivnih žarkov.

O gradnji termoelektrarne na Tržaškem

V Vidmu je bil v ponedeljek, 28. 4., stanek med predstavniki deželne uprave in družbe ENEL v zvezi s problemi zgradnje premogovne elektrarne v tržaški pokrajini. Deželno vlado so zastopali predsednik Biasutti in odborniki Carbone, Rinaldi in Francescutto, družbo ENEL pa Lizzieri. Zastopniki deželne vlade so obrazložili rezultate študije, ki jo je opravila komisija Bramati in ki se v bistvu izreka za zgradnjo elektrarne, vendar zahteva jamstva, predvsem kar zadeva varstvo okolja in zdravja.

Zastopniki ustanove ENEL so si pridržali pravico, da se dokončno izrečejo, ko bo dežela določila lokacijo, kjer naj bi zgradili elektrarno. Predsednik Biasutti je obljubil, da bodo sklep o lokaciji sprejeli v kratkem. Deželni svet bo o tem razpravljal že v prihodnjih dneh, saj so si člani komisije za industrijo že ogledali premogovno elektrarno v Tržiču. Mnenje bodo morale izreči tudi krajevne ustanove. Če bodo lokacijo sporazumno določili, bo zadnja beseda padla 20. junija, v nasprotnem primeru pa bo dežela odgovorila najkasneje do 20. avgusta.

Premogovno elektrarno, če bo gradnja potrjena, bodo zgradili ali pri Orehu v miljski občini, ali pa na prostoru bivšega skladišča ESSO v tržaški občini. Kot znano, se je proti gradnji že svoj čas izrekla Slovenska skupnost, ki je tudi objavila razloge, zaradi katerih nasprotuje načrtu družbe ENEL.

41-letnica osvoboditve

Na Tržaškem kot tudi drugod po deželi, so bile 25.4. številne spominske proslave ob obletnici osvoboditve.

V Nabrežini je bila osrednja proslava na glavnem vaškem trgu, kjer so spregovorili devinsko-nabrežinski podžupan Vittorio Caldi, občinska odbornica Marinka Terčon ter predstavnik Vsedržavne zveze partizanov Italije Zerilli in Markovic. Na slovesnosti so sodelovali domača godba na pihala ter zbor »Igo Gruden« in »Fantje izpod Grmade«, po proslavi pa je bila otvoritev fotografske razstave o partizanskih spomenikih iz bližnje okolice.

V bližnjem Križu je bil v jutranjih urah sprevid mimo spominskih obeležij NOB ter polaganje vencev.

Obletnico osvoboditve so počastili tudi v miljski občini, kjer je glavna slovesnost bila na osrednjem trgu pred občinsko palačo. Številnim domačinom sta spregovorila predstavnik Društva Slovencev miljske občine Tul in partizanski komandant Mario Lizzero, medtem ko je kulturni del manifestacije bil na sporedu pred bližnjim spomenikom padlim. Navzoči so nato odšli v sprevidu do pokopališča, nato pa še do Korošcev, kjer so položili spominske vence.

Podoben potek proslave je bil tudi v repnabarski občini. Tamkajšnji občani so se zbrali pred Bubničevim domom, nato pa v sprevidu krenili do spomenika padlim v Repnu; priložnostni govor je imel občinski odbornik Križman, zatem pa so se zvrstile še recitacije in petje osnovnošolskih otrok ter članov tamkajšnjega kulturnega društva.

—o—

Dva slovenska pevski zbora sta nastopila na tujem

Dva tržaška slovenska zbora sta v nedeljo, 27. aprila, opravila pomembne nastope med Slovenci na tujem. Mladinski pevski zbor Vesela pomlad z Opčin je skupno z ansamblom Zvezde nastopil med Slovenci v Solothurnu v Švici. Nato pa je imel nastop za Slovence v Zürichu. Skupini, ki ju umetniško vodi Franc Pohajač, sta imeli že dan prej koncert za nemško občinstvo v Liechtensteinu.

Solothurn in Zürich sta dve izmed središč, kjer se Slovenci v Švici redno zbirajo, ker imata tam sedež dva slovenska izseljeniška duhovnika - kapucina.

Tržaški mladinski pevski zbor, ki ga vodi Tomaž Simčič, pa je 27.4. nastopil med rimskimi Slovenci. V »večno mesto« so mladi pevci dospeli že 25.4. Med obiskom v Vatikanu jih je spremljal rektor slovenskega papeškega zavoda Slovenik v

Rimu msgr. Maksimilijan Jezernik. Slovenik je namreč tudi pripravil gostovanje v Rimu. Tržaški mešani zbor je najprej pel pri maši za rimske Slovence. Poleg Vodopivčeve maše in renesančnih skladb je prvič izvedel Himno sv. Justu Vinka Vodopivca, ki so jo šele pred kratkim odkrili v nekem arhivu in je bila doslej nepoznana.

Sledil je koncert za rimske Slovence, gojence Slovenika in drugih papeških zavodov, za prijatelje in tudi slučajne goste, med katerimi je bila skupina kanadskih Slovencev. Nastopajoče sta pozdravila dr. Ivan Rebernik za rimsko društvo Slomšek in rektor Slovenika dr. Maksimilijan Jezernik. Sporedu, ki je obsegal predvsem slovenske ljudske in umetne pesmi, so morali pevci na zahtevo poslušalcev dodati vrsto pesmi.

Sejem Espomego v Gorici

Dne 24. aprila so na goriškem velesejmu ESPOMEGO ob Ločniškem mostu odprli letošnjo blagovno razstavo. To je 16. prirediteljev te vrste ter bo trajala do 4. t.m.

Na sejmu sodeluje okrog 140 razstavljalcev iz Italije, Jugoslavije in Avstrije. Neuradno so navzoči tudi Madžari, ki za prihodnje leto napovedujejo večjo prisotnost.

Letošnji velesejem v Gorici je razdeljen na sedem področji, ki so naslednja: prevoznništvo, gradbeništvo, obrtništvo, oprema uradov, uporaba prostega časa, prehrambeni artikli ter tuja predstavništva.

Popolnejšo sodbo o velesejmu bo seveda mogoče izreči šele po zaključku 4. maja. Potrditi pa je mogoče, da se je posebna ustanova Trgovinske zbornice za sejemske prireditve potrudila, da dokaže napredek v primeri s preteklim zastojem.

Med številnimi prireditvami na goriškem velesejmu je treba omeniti, da so v nedeljo, 27. aprila, podelili posebna priznanja za zvestobo na delu, 28. aprila je bil Dan Jugoslavije, 30. aprila Dan Avstrije in 3. maja bo Dan Madžarske.

—o—

Goriški župan Scarano je v četrtek, 24. aprila, vodil sejo občinskega sveta, na kateri so razpravljali o kontingentih proste cone in o politiki goriške Trgovinske zbornice.

Precej polemike je bilo okrog kontingenta govedine ter je liberalni svetovalec Fornasir zahteval posebno razpravo.

Svetovalec takojimenovanih »Zelenih« Fiorelli in komunist Battello pa sta zahtevala razpravo glede imenovanja novega predsednika Trgovinske zbornice, ki je povezano z odstopom župana.

Svetovalci goriškega občinskega sveta so imeli na delovnem sporedu še razna druga vprašanja, med drugim imenovanje članov občinske komisije za slovenska vprašanja.

Kaj bo s sedežem slovenskih šol v Gorici?

Tajništvo Slovenske skupnosti za Goriško je priredilo v sredo, 24. aprila v dvorani Palace hotela v Gorici posvet o kočljivem, vendar aktualnem vprašanju, kakšna naj bo nadaljnja usoda slovenskih srednjih šol na Goriškem, glede na to, da postaja čedalje bolj vprašljiva njihova lokacija v bivšem malem semenišču v ulici Alviano. Škofijska kurija bi rada poslopje prodala in je v ta namen že preklicala ustrezno najemninsko pogodbo.

V stavbi bivšega malega semenišča imajo zdaj sedež vse glavne slovenske srednje šole, ki bi tu lahko tudi ostale, če bi lastnik izvršil nekaj prenovitvenih del.

Na posvetu v Gorici, ki ga je vodil pokrajinski tajnik Terpin s sodelovanjem po-

Slovenska skupnost v deželi Furlaniji - Julijski krajini vabi na

5. DEŽELNI KONGRES

ki bo v soboto, 10. maja 1986, v Gorici, v deželnem Avditoriju.

krajinskega odbornika Mirka Špacapana, so prisotni soglašali, da je treba vprašanje čimprej rešiti. Možnosti sta dve: ali nakup z adaptacijo bivšega malega semenišča ali izgradnja novega objekta, se pravi novega šolskega centra, za kar obstaja že idejni načrt.

Na posvetu je prevladalo mnenje, naj se zgradi novo poslopje oziroma novo šolsko središče, glede na to, da deželne oblasti, ki bi morale gradnjo financirati, niso, kot se zdi, navdušene za odkup bivšega goriškega malega semenišča.

Tajnik Terpin je ob sklepu posveta dejal, da bo Slovenska skupnost o celotni zadevi še razpravljala s Sindikatom slovenske šole in z Enotnim šolskim odborom in nato zavzela dokončno stališče do tega silno važnega vprašanja.

—o—

SODELOVANJE NA PODROČJU STATISTIK

Jugoslavija in Evropska gospodarska skupnost sta se sporazumeli, da bosta okrepili sodelovanje na področju zbiranja statistik. Prilagodili naj bi tudi oba sistema, ki se zdaj razlikujeta.

Jugoslovanskim podjetjem primanjkuje kapitalov ter zaradi tega skušajo dobiti nov denar tako od tujih držav kot od jugoslovanskih izseljencev. Brezposelnih je v Jugoslaviji okrog milijon in približno enako število je izseljencev v tujini.

Agencija Tanjug trdi, da so po zadnjem jugoslovanskem zakonu o tujih naložbah sklenili okrog sto pogodb v vrednosti 300 milijonov dolarjev. Kljub temu pa tuji vlagatelji kažejo še vedno nezaupanje za svoje naložbe v Jugoslaviji.

INDUSTRIJSKE DRŽAVE IN EVROPSKA GOSPODARSKA SKUPNOST

V Evropski gospodarski skupnosti je bilo marca na seznamih brezposelnih 273 tisoč ljudi manj kot februarja. To pomeni, da je brezposelnost v 12 državah članicah povprečno padla za 1,6 odstotka.

Brezposelnost pa se je nekoliko povečala marca v Italiji in Portugalski. V Italiji je bilo 31. marca trdi milijone 241 tisoč brezposelnih. Moških je bilo en milijon 690 tisoč ter žensk milijon 551 tisoč.

Zahodne industrijske države se tudi pripravljajo na vrhunski sestanek, katerega bodo imele v Tokiu od četrtega do šestega maja. Japonski ministrski predsednik Nakasone je rekel, da se bo na konferenci trudil za stabilnost valutnih tečajev, zlasti odnosov med dolarjem in Jenom.

ITALIJANSKI IN JUGOSLOVANSKI SINDIKATI

V Splitu je bila 27. 4. manifestacija italijanskih in jugoslovanskih sindikatov za prijateljstvo med obema obalama Jadrana, zlasti med deželo Marche in Dalmacijo. Ti dve področji sta že sklenili več gospodarskih sporazumov, zlasti za razvoj turizma, kmetijstva in ribištva.

Manifestacije se je udeležil tudi glavni tajnik italijanske sindikalne zveze UIL Benvenuto, ki se je vračal iz Tokia, kjer je bila sindikalna konferenca glavnih industrijskih držav Zahoda. Benvenuto je poudaril, da se mora Evropa truditi za sodelovanje, brez njega ne bo niti gospodarskega razvoja niti miru.

—o—

DAROV IN PRISPEVKI

Gospa Helena Sirk s Plešivega (Krmin) daruje v tiskovni sklad Novega lista 20.000 lir v spomin sestre Hermete Kristančič.

SLOVO OD ALENKE ČERNIC

V torek, 22. aprila, smo se v Števerjanu poslovili od domačinke Alenke Černic, ki je po kratki, a hudi bolezni umrla dva dni prej. Pokojnica, ki je v lanskem septembru dopolnila šele trideset let starosti, je v naši javnosti bila znana kot prizadevna pevovodkinja in kulturnoprosvetna delavka. V zadnjem času je vodila kar dva dekliška zbora, v Števerjanu in Sovodnjah, kot pevka pa je sodelovala tudi pri domačem zboru društva »F. B. Sedej« in pri zboru »Lojze Bratuž« v Gorici. Zaposlena je bila kot uradnica na števerjanski občini in se je odlikovala po prijaznem odnosu do sodelavcev in tistih, ki so na občino prihajali po opravkih.

Smrt Alenke Černic je gotovo huda izguba za vse domače, za števerjansko in tudi širšo zamejsko skupnost. Njene vrline je pokazala tudi velika udeležba na pogrebu, saj so poleg sovaščanov nanj prišli številni prijatelji in znanci iz Gorice, Trsta, z onstran meje in od drugod. Ker je bila

pokojnica aktivna tudi pri skavtih, so se le-ti udeležili pogreba v krajih, zlasti tisti z Goriškega, opazno pa je bilo tudi zastopstvo tržaških skavtov. V cerkvi je pogrebne obrede z mašo vodil dr. Kazimir Humar, ki je pokojnici v spomin tudi spregovoril, med govorniki ob odprtem grobu pa naj posebej omenimo sovođenjskega župnika Marijana Komjanca, števerjanskega župana Ivana Humarja, zastopnico ZS KP iz Gorice Marilko Koršič-Čotar in druge. V cerkvi sta pela pevska zbora »F. B. Sedej« in Lojze Bratuž, na pokopališču pa domači pevski zbor.

Števerjanska skupnost je tako v kratkem času izgubila dve mladi osebi, ki sta mnogo naredili na narodnem področju, saj je minilo šele dobro leto, odkar so na istem pokopališču pokopali našega dolgoletnega dopisnika in javnega delavca Emila Valentinčiča. Ob smrti Alenke Černic izreka iskreno sožalje domačim, zlasti še staršem, obema bratoma in sestram

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Dve novi nemški izdaji Levstikovega »Martina Krpana«

»Martin Krpan z Vrha«, ki jo je Fran Levstik objavil že leta 1858 v celovškem SLOVENSKEM GLASNIKU, še vedno priteguje številne bralce na domačih slovenskih tleh, a tudi po svetu. To med drugim dokazujejo prevodi Levstikovega izvirno iskričnega slovenskega literarnega dela o dunajski zmagi ljudskega (kmečkega) slovenskega junaka Krpana nad morilskim velikanom Brdavsom v različne jezike.

Že leta 1960 je na primer ljubljanska založba MLADINSKA KNJIGA natisnila nemški prevod »Martina Krpana«, ki ga je opravila Else Byhan, v posebni knjigi s privlačnimi barvitimi ilustracijami Toneta Kralja, kot jih poznamo tudi iz slovenskih knjižnih izdaj tega slovitega, zares klasičnega slovenskega literarnega dela ne le za otroke, temveč tudi odraslim v užitek in kritični premislek. V zadnjih letih pa sta izšli še dve novi izdaji Levstikovega »Krpana« — v dveh različnih prevodih v nemščino!

V Hanauu v Zvezni republiki Nemčiji je slovenski rojak Janko Jezovšek v lastni založbi izdal nov nemški prevod »Martina Krpana«, ki ga je opravil sam s pomočjo Martine Krüger. Na izviren način je to zahodnonemško izdajo značilne slovenske povesti ilustriral slovenski slikar Anton Repnik iz Svetega Vida nad Vuzenico, ki danes živi v Muti ob Dravi. Drugi nemški prevod »Martina Krpana« pa sta objavili celovška slovenska založba »Drava« in »Založništvo tržiškega tiska«. Barvne ilustracije je prispeval tržiški slikar Klavdij Palčič, medtem ko je Levstikovo slikovito besedilo prelila v nemščino koroška Slovenka Helga Mračnikar, ki je med drugim prevedla v nemščino tudi znano prozo Florjana Lipuša o »Dijaku Tjažu«.

Duhovita in človeško topla satirična povest Primerjava obeh prevodov pokaže, da je Mračnikarjeva bolj zanesljivo in odgovarjajoče sledila slogovnim posebnostim in izpovednim namenom slovenskega izvirnika, medtem ko sta Martina Krüger in Janko Jezovšek pri svojem prevodu izvirni tekst skržila in delno po svoje presadila v nemščino.

Za primer lahko navedemo začetne stavke Levstikovega teksta, ki se glasijo: »V Notranjem stoji vas, Vrh po imenu. V tej vasici je živel v starih časih Krpan, močan in silen človek. Bil je neki tolik, da ga ni kmalu takega...«

Mračnikarjeva je Levstikov izraz »Notranje« pravilno prevedla z »Notranjsko«, saj je mišljeno tisto, za kar imamo lepo staro nemško obliko »Innerkrain«, ki bi jo v prevodu brez škode in brez izgube nacionalnega ponosa uporabili. (Nacionalni purizem do skrajnosti je kar smehen!) Jezovšek in Krügerjeva sta ostala pri izrazu »Notranje«, ne da bi ga pomemčila, čeprav je Levstik mislil na »Notranje Kranjsko«. Izraz »vas« se je pri Jezovšku brez potrebe pretvorila v »vasico«, pa tudi drugače sta prevajalca uporabila več nepotrebnih ali prekomplikiranih izraznih zvez in načinov.

Problem zase so seveda krajevna imena. Na kratko smo se že pomudili pri vprašljivosti »Notranjega« v pravilnem pomenu »Notranjske«. Drugi značilni primer je slovensko ime za avstrijsko glavno mesto Dunaj. Mračnikarjeva ga po mojem pravilno in dosledno prevaja z »Wien«, medtem ko sta prevajalca zahodnonemške izdaje

ohranila slovenski izraz »Dunaj« tudi v nemškem prevodu. Podoba je, da tak način sicer nemškega bralca seznani z zanimivim slovenskim izrazom za znano velenje ob Donavi, po drugi strani pa konkretno dunajsko geografsko danost odmika na arhaična, mitološka področja pravljičnega — brez realnih povezanosti z dejanskim časom in prostorom. Za nemške otroke je »DUNAJ« zares na Luni! Medtem ko Mračnikarjeva uporablja pri imenu cesarja nemško inačico »Johann«, je pri Jezovšku in Hübnerjevi spet ohranjeno slovensko ime »Janez«. In tako naprej!

Napak pa bi bilo, ko bi zahodnonemško verzijo Levstikovega »Martina Krpana« v vsem odklonili, kot primer slabšega prevoda kompliciranega in večsmerno jezikovno iskričnega slovenskega izvirnika.

Podoba je, da je to prevod v marsičem, kljub ohranitvi slovenskih izrazov za velika zgodovinsko nastala nemška krajevna in druga poimenovanja manj arhaičen, in zato po občutku blizu psihologiji današnjih otrok in drugih bralcev na nemškem jezikovnem področju. Poleg tega so zelo posrečene duhovite ilustracije Antona Repnika, ki po izvirnosti morda presegajo sicer barvito razgibanost slikarja Klavdija Palčiča na isto literarno temo.

Naj ob koncu še omenimo, da je Janko Jezovšek v svoji hanauski založbi izdal že drugo knjigo za otroke. V prevodu znanega nemškega

mladinskega pisatelja Jamesa Krüssa je skupaj s primernimi risbami Janeza Repnika pod naslovom »Schirtel Schartel« predstavil takoiimenovane slovenske otroške pesmice in nagajivke. Poleg tega je Janko Jezovšek delaven in vsestransko razgiban umetnik. Ni le glasbenik v običajnem smislu besede, temveč tudi kabaretist, animator in organizator številnih prireditev, posebno takih z otroki in za otroke. Z uspehom je že nastopil po vseh večjih kulturnih centrih Zvezne republike Nemčije, Švice, Avstrije in drugih dežel. Ustvaril je poseben odrski izraz, takoiimenovano glasbeno gledališče OPERA MOBILE, ki priteguje gledalce in poslušalce. Njegov brat Zvone Jezovšek deluje kot slikar, grafik in kipar in živi v Hanauu ob Maini v Zvezni republiki Nemčiji. Janko Jezovšek je poleg tega pobudnik stalnega slovenskega skladateljskega tekmovanja s posebno nagrado.

LEV DETELA

—o—

SPOMENKA HRIBAR V TRSTU

V ponedeljek, 28. t.m., je predavala v Trstu znana publicistka in profesorica s Fakultete za sociologijo, novinarstvo in politične vede v Ljubljani Spomenka Hribar. V Društvu slovenskih izobražencev je govorila o temi »Vrednote mladih«, ki jo je že z velikim uspehom predstavila na jesenskem teološkem tečaju za študente in izobražence v Ljubljani, pozneje v Tinjah na Koroškem in drugje. Na omenjeno prireditev so jo povabili organizatorji, da bi se vključila v sklop razmišljanj o vrednotah danes, in sicer kot marksistka, ki se je izkazala kot ženska dialoga in velikega humanizma. V torek, 29. 4., pa je bila gost oddaje »v živo« na tržiškem Radiu.

Umrli je Mircea Eliade, zgodovinar verstev in pisatelj

V Chicagu je v sredo, 23. 4., umrl eden največjih zgodovinarjev verstev in umetnik, pisatelj Mircea Eliade. Po rodu je bil Romun, rojen je bil namreč leta 1907 v Bukarešti, že zgodaj pa se je začel zanimati za zgodovino verstev. Tako je leta 1928 odpotoval v Indijo, kjer je skušal spoznati skrivnosti indijskih ver in vzhodne filozofije. Poleg rednega študija na univerzi v Kalkuti je namreč skušal tudi aktivno biti deležen raznih meditativnih metod, ki jih gojijo Indijci. Postal je eden najboljših poznavalcev filozofije tantre in joge. V Indiji je ostal do leta 1934, ves čas pa je poleg znanstvenega raziskovanja vzhodnih verskih misterijev bil obenem pisatelj in je svoje duhovno življenje, svoje misli in stremeljenja obravnaval tudi na literarni ravni. Vojna leta je Eliade preživel v Lizboni, po vojni pa je živel v Parizu.

Leta 1957 je sprejel stolicu za zgodovino verstev, ki mu jo je ponudila univerza v Chicagu. Kot profesor na tej univerzi je bistveno prispeval k razvoju zgodovine verstev v Ameriki in svetu sploh.

Bil je velik strokovnjak predvsem za razlago mitov, vzhodnih verstev in zdravilnih ter čarovnih sposobnosti vračev. Vseskozi je bil temeljit znanstvenik, ki je napisal vrsto strokovnih publikacij o zgodovini verstev. Najbolj poznana in prevedena v številne jezike so dela »Esej o zgodovini verstev«, »Zgodovina verovanj in

verskih prepričanj«, »Tehnika joge«, ob teh in drugih znanstvenih knjigah, je napisal tudi vrsto odličnih literarnih del, ki imajo vse v sebi sporočilo skrivnostne plasti duhovnosti, misterija, noči. V njegovih delih je namreč opaziti dvojnost zunanje pripovedi in skritega sporočila, ki ga bralec spoznava med vrsticami v miselnem svetu Eliadevih junakov.

To zanimanje za skrivnostni svet človeka si je Eliade nedvomno pridobil prav s svojim reutrudnim znanstvenim delom.

Tako je pred nekaj leti izjavil v nekem intervjuju: »Mit ni nasprotje resničnosti, predvsem je pripoved in njegova funkcija je v tem, da pove, kako je kaka stvar začela »biti«. Osebnost študiram stare mite, starodavne zgodbe, pripovedujem pa nove zgodbe, v katerih vedno lahko zasledimo prvine elemente mitov, ki jih povežem s svetom sanj, z globinsko psihologijo. Sodobnemu človeku miti ugajajo, ne zaradi njihove eksotičnosti, ampak ker mu lahko, vsaj tako mislim, pomenijo izhodiščno točko za novo gledanje na svet, ki naj nadomesti tiste vrednote, ki jim je upadla izrazna moč«.

Umrli je torej človek, ki je tako na znanstvenem kot ustvarjalnem polju odkrival vlogo, pomen in zunanje oblike vernosti, kar mu je pomenilo priložnost, oziroma sredstvo, ki naj človeka današnjega časa spet pripelje preko meja plitvega življenja, v polnost biti. **M. T.**

Nemirni Libanon

Francoski agenti so 27. 4. odpeljali na varno v vzhodni Beirut francoskega šolnika Richarda Rogerja.

Noč je preživel v bolnišnici v zahodnem Beirutu, kjer so ga dan prej hudo ranili v želodec in noge mohamedanski miličniki. Bil je med redkimi Francozi, ki so še ostali v zahodnem delu libanonske prestolnice, potem ko so teroristi v zadnjih 13 mesecih ugrabili že osem francoskih državljancev.

Roger se je peljal v avtomobilu, katerega je vozila libanonska uradnica Ameriške univerze v zahodnem Beirutu Soha Toukan. Ko je zagledala miličnike, je skušala pobegniti, da Rogerja ne bi ugrabili. Miličniki so takoj začeli streljati ter so Toukanovo ubili in Rogerja — kot rečeno — ranili.

RAZSTAVA IN MAJENCA

Dolinski župan vabi na otvoritev 30. občinske razstave vin v okviru tradicionalne majence, ki bo v soboto, 3. maja, ob 18. uri na trgu Padlih za svobodo v Dolini.

Po otvoritvi in podelitvi nagrad vinogradnikom bo srečanje s predstavniki družbenega življenja naše občine, ki bo v neposredni bližini razstave.

V Beirutu so te dni ustoličili novega maronitskega patriarha Sfeira. Svečanosti so prisostvovali predsednik republike Džemajel, ki je maronit, sirski minister Naeb ter člani diplomatskega zbora.

Razpis 16. Zamejskega festivala zabavne glasbe

S.K.P.D. »F.B. Sedej« in Ansambel »Lojze Hlede« razpisujeta 16. Zamejski festival domače glasbe, ki bo v Števerjanu 5. in 6. julija 1986.

a) Komisiji, ki ju bodo sestavljali strokovnjaki in predstavniki občinstva, bosta podelili naslednje nagrade:

- Nagrada za najboljšo melodijo in trofej ansambla »L. Hlede« L. 500.000
- Nagrada za najboljšo izvedbo L. 400.000
- Nagrada za najboljši zamejski ansambel L. 200.000
- Nagrada občinstva L. 100.000
- Nagrada za najboljšo besedilo L. 50.000

b) Komisiji bosta sestavljeni:

- komisija za ocenjevanje besedil
- komisija za ocenjevanje glasbe

c) Organizator si prevzame stroške za kosilo, večerjo in prenočišče nastopajočih.

Za ansamble veljajo naslednji pogoji:

1. Na festivalu se lahko prijavijo vsi slovenski ansambli, ki gojijo slovensko narodno zabavno glasbo.
2. Skladbi, ki ju bodo izvajali ansambli, morata biti izvirni ter prvič izvedeni na festivalu v Števerjanu.
3. V prijavi morajo biti navedeni naslednji podatki:
Ime, priimek, datum rojstva, sedanje bivališče vodje in članov ansambla. V dvojezičnem vzorcu, ki se prilaga, pa morajo biti navedeni še naslednji podatki: Ime in priimek, kraj rojstva, datum rojstva ter sedanje bivališče članov ansambla. **Podatki morajo biti čitljivi in točni.**

4. Ansambli so dolžni poslati:

- a) notno gradivo v enem izvodu;
- b) besedila pesmi;
- c) izpopolnjeno priloženo tiskovino »prijava«;
- d) fotografijo ansambla;
- e) dvojezično tiskovino;
- f) kratko zgodovino ansambla.

5. Ansambli so dolžni sporočiti organizatorjem vsako spremembo v ansamblu (bivališče, sprememba članov v ansamblu i.p.).

6. Prijave se sprejemajo najkasneje do 31. maja 1986 na sledeči naslov:

S.K.P.D. »F.B. SEDEJ« - Ans. »L. HLEDE«
Trg Svobode, 6
34070 Števerjan - San Floriano del Collio
GORIZIA - ITALIA

—O—

SOVJETSKA ZVEZA IN AFGANISTAN

Glasilo sovjetske komunistične stranke Pravda je 27. 4. objavilo članek za 8. obletnico »aprilske revolucije« v Afganistanu, s katero se je začela sovjetska okupacija dežele.

Pravda sicer ne omenja državnega poglavarja Karmala, a jasno poudarja, da v Afganistanu niso bili doseženi zadostni uspehi v revoluciji. Za obletnico revolucije je bila v prestolnici Kabulu vojaška parada, a Karmala ni bilo videti.

Karmal je prispel v Moskvo 30. marca, da bi se baje zdravil za hudo boleznijo na pljučih.

Vili Stegu

Poskus osvetlitve mišljenja Simone Weil

Ustvarjalno delo Simone Weil, francoske Judinje, ki je bila rojena leta 1909 v Parizu in je umrla stara komaj štiriinideset let kot begunka pred Hitlerjem 23. avgusta 1943 v bližini Londona, je izzvalo in še izziva najbolj nasprotujoča si mnenja tako med Judi kot katoličani. Dejstvo, da so v Parizu že pred leti ustanovili inštitut za Weilovsko filozofsko misel, ki občasno tudi izdaja *Les Cahiers de Simone Weil*, dokazuje, da njena filozofska misel prodira v naš čas. Številne novejšje študije o njenem delu pa dokazujejo, da je njena misel ne le zanimiva, marveč naravnost dragocen izziv sodobni evropski misli. Njeno mišljenje je tako tesno povezano z njenim življenjem in življenjsko izkušnjo, da z njo tvori organsko celoto. Gustav Thibon, ki je Weilovo osebno poznal in tudi izdal prvi in sporni izbor iz njenih dnevnih zapisov pod naslovom *Težnost in milost*, pravi: »Simone Weil spada v vrsto pričevalcev. Delo in osebnost se medsebojno osvetljuje.« (1)

Simona je odrasčala v meščanski zdravniški družini v samem živahnem osrčju

Pariza, v Boulevard Saint-Michel, kar je gotovo prilivalo ognja njeni impulzivni naravi. Njen tri leta starejši brat Andrej je že v mladosti kazal izredno nadarjenost za matematiko. Tudi Simona je imela doberšen del tega daru, kar je razvidno iz njenih spisov.

V družini je vladalo humanistično ozračje, Simona in brat Andrej sta odrasčala ob branju antičnih pripovedk in Grimovih pravljic. Čeprav so bili judovskega rodu, sta starša otroka vzgajala v nejudovskem, meščansko agnostičnem duhu takratne Francije, kar je poznejšemu Simoninu bogoiskatelstvu kot tudi njeni filozofski misli dalo svoj pečat. Usodno in tragično pa je, tako vse kaže, vplivalo na Simonino nerazumljivo protijudovsko razpoloženje, ki je mejilo včasih že na sovražstvo.

Nadarjenost njenega brata Andreja, ki se je že zgodaj pokazala kot genialnost in so jo primerjali s Pascalovo genialnostjo, je brez dvoma globoko vplivala na njeno intelektualno življenje. V svoji duhovni avtobiografiji sama pravi: »Ni mi bilo žal zaradi njegovih duhovnih uspehov, marveč zato, ker sploh nisem mogla upati, da

bom kdaj vstopila v kraljestvo transcendentnega, kamor lahko vstopijo le veliki ljudje in kjer prebiva resnica. Raje bi bila umrla, kot pa živela brez nje« (AD, 38-39). Ta izjava kot tudi dejstvo, da je Simona v zrelih letih večkrat omenjala svoje borne intelektualne sposobnosti, nam odpira vpogled v enega izmed globokih konfliktov njene osebe. Zdi se, da je vse življenje preživela v strahu, da ne bi zgrešila resnice in da je zaradi svojih premajhnih umskih zmožnosti ni sposobna spoznati. Za tem strahom, ki ni bil upravičen, saj je zelo zgodaj pokazala izredno samostojnost v mišljenju, se skriva občutek manjvrednosti, ki je vse življenje dooločal njeno zadržanje do lastnega dela in osebnih sposobnosti. Vendar pa je prav to zadržanje temelj njenega poznejšega uumevanja ponižnosti in poslušnosti.

Že v rani mladosti je Simona kazala poteze svoje poznejše življenjske radikalnosti, ki je marsikdaj mejila na samouničevanje, kar je bil vzrok, da so jo mnogi imeli za čudakinjo. Že kot šolarka je pozimi demonstrativno hodila v šolo brez nogavic, ker jih tudi nekatere revne sošolke niso imele. Hotela jim je biti enaka. Ta poteza njene askeze se je pozneje tako poglobila, da je hotela predvsem zadnja tri leta življenja sprejemati nase vse pogoje življenja najrevnejših in zavrženih. S tem je znanec, ki so jo globoko spoštovali, povzročala obilo težav. Ta drža je bila pri Simoni izraz njenega najglobljšega etičnega prepričanja, da nima pravice živeti v

(1) Perrin - Thibon, Wir kannten Simone Weil, Paderborn 1954

Hranilnica in posojilnica na Opčinah

Bilanca na dan 31. decembra 1985

PREMOŽENJSKO STANJE

AKTIVA

Blagajna	692.647.205
Vrednostni papirji	28.960.784.755
T/R in hranilne vloge pri bankah	15.717.002.953
Posojila	48.343.609.634
Menice za vnovčenje	1.937.309.109
Razni računi	6.413.757.324
Anticipativna aktiva in	
aktivne izločitve	1.467.877.329
Nepremičnine	2.547.562.070
Stroji in oprema	1.177.741.109
Soudeležbe	119.900.000

SKUPNA AKTIVA	107.378.191.488
Račun rizikov in obvez	586.300.894
Razvidnostni računi	131.877.527.731
SKUPAJ	239.842.020.113

PASIVA

Hranilne vloge in tekoči računi	91.893.743.457
Razni upniki in cedenti menic	
na inkaso	1.282.044.557
Vezani skladi	1.136.810.693
Skladi knjigovodskih odpisov	902.219.452
Pasivne izločitve	190.168.440
Čisti kapital in razni skladi	9.902.685.749
Poslovni dobiček	2.070.519.140

SKUPNA PASIVA	107.378.191.488
Račun rizikov in obvez	586.300.894
Razvidnostni računi	131.877.527.731
SKUPAJ	239.842.020.113

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

DOHODKI

Aktivne obresti na posojila	8.721.583.501
Obresti pri bančnih ustanovah	2.481.145.736
Obresti na obveznicah	
in dividende	3.825.130.592
Dobiček pri vrednostnih papirjih	
in menjalnici	270.566.653
Aktivne provizije, povračilni stroški	
in razni dohodki	875.210.157
Uporaba skladov	154.527.956
SKUPNI DOHODKI	16.328.164.595

IZDATKI

Pasivne obresti	9.747.726.991
Stroški za osebje	2.074.156.613
Davki in takse	388.644.378
Splošni upravni stroški	1.291.157.524
Knjigovodski odpisi	244.231.073
Višanje skladov	511.728.876
SKUPNI IZDATKI	14.257.645.455
Poslovni dobiček	2.070.519.140
SKUPAJ	16.328.164.595

boljših pogojev kot revni in zapostavljeni. Tu je tudi iskati korenine njene poznejše tako jasne etične misli, ki je rdeča nit vseh njenih družboslovnih in filozofskih razmišljanj.

Simona je bila sicer zelo sprejemljiva za miselne vplive, a jih je znala hitro kritično presoditi in je obdržala le to, kar je ustrezalo njenemu spoznanju. Že v gimnazijskih letih je presenetljivo dobro poznala Spinozo in Kanta, njunega vpliva ni mogoče prezreti v njenem zrelem filozofskem mišljenju. Prav tako ne vpliva Heraklita in Platona. Močan vpliv na njeno mišljenje je imel tudi njen učitelj, filozof Emil Chartier s psevdonimom Alain, ki je bil naklonjen antični filozofiji, še posebej Platonu.

Leta 1929 je Simona objavila svoja prva filozofska spisa: *O zaznavanju in O času*, ki kažeta že njeno samostojno filozofsko razmišljanje in vsebujeta pomembne zametke njene poznejše filozofske misli. V študijskih letih je bila neprestano v središču filozofskih debat. Kmalu je kritično presodila Alainov eklekticizem in šla svojo miselno pot. Znane so njene polemične debate z Leonom Brunschviegom, ki je imel sicer velik vpliv na Emanuela Levinasa.

Leta 1930 so se začeli njeni glavoboli, ki do smrti niso več prenehali. Bolečine je prenašala s herojsko potrpežljivostjo in jih premagovala z vztrajnim intelektual-

nim delom. To je njeni misli vtisnilo neizbrisen pečat. V tem osebnem dejstvu je mogoče iskati korenine njenega umevanja nesreče v človeškem življenju.

Prav tako sega tudi njena zavzetost za delavska vprašanja že v gimnazijska leta. Leta 1931 je bila s Sartrom in Ronaim Rollandom podpisnik neke protestne note. Tega leta je tudi diplomirala in nastopila učiteljsko službo v mestecu Le Puy. Njena povezanost z delavskim sindikatom je izzivala ogorčenje v učiteljskih vrstah. Januarja leta 1932 se je udeležila delavske stavke in bila začasno priprta.

Hitlerjev vzpon na oblast leta 1933 je vplival na oblikovanje njenega mišljenja o zlu diktatur. V ta čas segajo začetki njenih družboslovnih spisov, poslej se vse močneje angažira v delavskem gibanju. Zgleda, da je učiteljski poklic ni izpolnil, njena vse večja družbena angažiranost pa ji je prinašala vse več težav in nasprotovanj. Konec leta 1934 je odšla delat v tovarno električnih izdelkov. Iz tega časa in te izkušnje so njeni *Tovarniški dnevniki*, ki nudijo dragoceno gradivo za proučevanje njenega poznejšega umevanja dela in za njeno vse jasnejšo kritiko marksizma. V letih od 1934 do 1936 je večkrat menjala delo in bila vmes tudi brezposelna. Ves čas pa je neutrudno pisala družboslovne spise.

Avgust 1936 prinese prvo globljo premolnico v njenem življenju. Ob izbruhu

Koledar dramskega sporeda Radia Trst A

V soboto, 3. maja ob 18. uri: Aleksander Marodič »NEVIDNA BOJIŠČA«. Sklop petih radijskih pripovedi. Peta in zadnja epizoda. »DVOJNI IZDAJALEC 'OREL'«. Z novo epizodo na temo vohunstva med I. in II. svetovno vojno sklepamo niz teh napol zabavnih, napol resnih zgodb, ki jim je popularni avtor znal vdahnuti kanček pristne nostalgije po dobrih, starih časih... Režija Marjana Prepeluh. Produkcija Radio Trst A.

Od 10. maja do 28. junija, vsako soboto ob 18. uri (ponovitev vsako nedeljo ob 14.40): Stanislaw Lem - Mario Uršič »MAGELLANOV OBLAK«. Znanstveno-fantastična nadaljevanka v 8 delih. Dramsko uredništvo naše radijske postaje si šteje v posebno čast, da mu je kot prvi slovenski radijski hiši vendarle uspelo realizirati prvo radijsko »science-fiction«, kar seveda ni ne majhen ne spregledljiv podatek. Odločilo se je za znameniti utopični roman poljskega pisatelja Stanislaw Lema »Magellanov oblak« (Oblak Magellana) iz leta 1955, ko je bilo pisatelju komaj 34 let. Avtor se je potem uveljavil kot izrazit pisatelj znanstveno-fantastične in utopične proze, poglobljene s psihološkimi, moralnimi in filozofskimi problemi in analizami, pa tudi z mojstrsko satiro in grotesko. Dramatizacija in režija Mario Uršič. Asistentka režije Mirjam Maver. Produkcija Radio Trst A.

V torek, 6. maja ob 18. uri: Maksim Gorki - Jože Babič »MATI«. V prvomajsko praznovanje se bomo vključili še s ponovitvijo znamenitega dela ruskega pisatelja in dramatika, ki je tako značilno preoblikoval koncept ruske porevolucionarne književnosti, to je socialističnega realizma, ki je potem postal norma za sovjetsko literarno ustvarjanje od 30. let naprej. Dramatizacija in režija Jože Babič. Produkcija Radio Trst A, 1979.

državljanske vojne v Španiji se je v zanosu zavzetosti za pravičnost odločila priključiti protifrankovski fronti. Njeno prepričanje, da je vojna za pravično stvar upravičena, se je v nekaj tednih porušilo. Spoznala je, da ni pravične vojne in da je vsaka vojna absurda. Krvavo in nesmiselno obračunavanje protifašistične fronte z nasprotniki jo je prepričalo o strahoti zla v človeku.

Leta 1937 je potovala po Italiji, med drugim je obiskala Assisi in se srečala z življenjsko izkušnjo Frančiška Asiškega. Njen čut za religiozno, ki je bil latentno vedno močan, se je hitro poglobljajal. Za razvoj njene religioznosti pa je bil odločilen čas, ki ga je spomladi leta 1938 preživela v benediktinski opatiji v Solesmesu. Tu je bila od velikega torka do srede po veliki noči. V duhovni avtobiografiji sama govori o globokem religioznem doživetju, prav tako o mističnem srečanju s Kristusom, ki je sledilo kmalu za tem.

Hitlerjev uničevalni militarizem je vse bolj ostril njeno družbenopolitično misel. Vendar pa se ni odvrnila od študija kultur in religij. Leta 1940 se je seznanila z Bhagavadgito in napisala edino dramsko delo *Rešene Benetke* in študijo *Ilijada ali pesnitev moči*. Pod psevdonimom je objavljala krajše sestavke v časopisu Cahiers du Sud. V tem času je verjetno začela pisati tudi filozofske zapiske, ki so zbrani v treh zvezkih pod naslovom Cahiers. (Dalje)